

Η Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής με την υπ' αριθ. Πρωτ. 111079/21-10-2002 επιστολή της κοινοποίησε στην Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης & Παρακολούθησης του Ταμείου Συνοχής του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών το εσωτερικό κείμενο «Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις αρχές, τα κριτήρια και τις ενδεικτικές κλίμακες προς εφαρμογή από τις υπηρεσίες της Επιτροπής για τον καθορισμό δημοσιονομικών διορθώσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου Η παράγραφος 2 του παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 για την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής» όπως αποφασίστηκε από την Επιτροπή την 29^η Ιουλίου 2002. Η επιστολή αυτή έχει ως ακολούθως:

Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις αρχές, τα κριτήρια και τις ενδεικτικές κλίμακες προς εφαρμογή από τις υπηρεσίες της Επιτροπής για τον καθορισμό δημοσιονομικών διορθώσεων κατά τις διατάξεις του άρθρου Η παράγραφος 2 του παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 για την ίδρυση του Ταμείου Συνοχής

1. ΑΡΧΕΣ

Ο σκοπός των δημοσιονομικών διορθώσεων είναι η επάνοδος σε κατάσταση όπου για το 100% των δαπανών των δηλούμενων για συγχρηματοδότηση από Ταμείο Συνοχής ακολουθούνται οι ισχύοντες κανόνες και κανονισμοί στα κράτη μέλη και στην Ε.Ε. Αυτό οδηγεί στην καθιέρωση ορισμένων θεμελιωδών αρχών προς εφαρμογή από τις υπηρεσίες της Επιτροπής κατά τον καθορισμό δημοσιονομικών διορθώσεων:

- (α) Η παρατυπία ορίζεται στο άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού αριθ. 2988/95. Οι παρατυπίες είναι δυνατόν να είναι εφάπαξ ή συστηματικές.
- (β) Η συστηματική παρατυπία αποτελεί παράπτωμα επαναλαμβανόμενο κατά διαστήματα λόγω σοβαρών ελλείψεων στα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που έχουν σχεδιασθεί με σκοπό τη διασφάλιση της ορθής λογιστικής παρακολούθησης λογαριασμού και συμμόρφωσης προς κανόνες και κανονισμούς.
 - Εάν τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες και κανονισμοί και λαμβάνονται όλα τα εύλογα μέτρα για αποτροπή, εντοπισμό και κολασμό απάτων και παρατυπιών, δεν θα απαιτούνται δημοσιονομικές διορθώσεις.
 - Εάν τηρούνται οι ισχύοντες κανόνες και κανονισμοί αλλά απαιτείται βελτίωση των συστημάτων διοίκησης και ελέγχου, πρέπει να διατυπωθούν σχετικές συστάσεις χωρίς όμως να είναι αναγκαίο να προβλέπονται δημοσιονομικές διορθώσεις.
 - Εάν στα συστήματα διαχείρισης ή ελέγχου υφίστανται σοβαρές ελλείψεις που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε συστηματικές παρατυπίες, και ειδικότερα ελλείψεις από άποψη τήρησης των ισχυόντων κανόνων και κανονισμών, πρέπει πάντοτε να επιβάλλονται δημοσιονομικές διορθώσεις.
- (γ) Εφόσον αυτό είναι δυνατό και εφαρμόσιμο, το ποσόν της δημοσιονομικής διόρθωσης για μεμονωμένες ή συστηματικές παρατυπίες πρέπει να εκτιμάται με βάση τους συγκεκριμένους φακέλους και να ισούται προς το ποσόν της δαπάνης που έχει διαπιστωθεί ότι έχει εσφαλμένα καταχωρηθεί στο ταμείο στις περιπτώσεις που ερευνώνται, λαμβανομένης υπόψη της αρχής της αναλογικότητας.
- (δ) Υπάρχουν καταστάσεις όπου δεν είναι ούτε δυνατός ούτε εφαρμόσιμος ο ποσοτικός καθορισμός της παράτυπης δαπάνης αλλά θα ήταν δυσανάλογη η ακύρωση του συνόλου της υπόψη δαπάνης. Σε τέτοιες περιπτώσεις η Επιτροπή μπορεί να καθορίζει διορθώσεις σε βάση παρεκβολής ή κατ' αποκοπή.
- (ε) Η παρεκβολή είναι δυνατόν να χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες η εξέταση μεμονωμένων φακέλων αποκαλύπτει ποσοτικοποιημένες παρατυπίες του ίδιου είδους και υφίσταται υψηλή πιθανότητα να έχει η παρατυπία συμβεί σε σημαντικό πλήθος ανάλογων περιπτώσεων, δηλαδή είναι συστηματική, αλλά δεν είναι εφαρμόσιμο ή οικονομικά συμφέρον να ερευνηθούν όλες οι περιπτώσεις μεμονωμένα. Η παρεκβολή απαιτεί ομογενές σύνολο περιπτώσεων με τα ίδια χαρακτηριστικά τα οποία είναι δυνατόν να προσδιορίζονται σαφώς. Στα αποτελέσματα εμπειριστατωμένης εξέτασης αντιπροσωπευτικού δείγματος

συναλλακτικών πράξεων επιλεγόμενων τυχαία από το ομογενές σύνολο είναι δυνατόν στη συνέχεια να γίνει παρεκβολή σε όλους τους φακέλους οι οποίοι συνιστούν το σύνολο, σύμφωνα με γενικώς αποδεκτά ελεγκτικά πρότυπα. Ως ομογενές ορίζεται το σύνολο που εντάσσεται στις δραστηριότητες ή περιλαμβάνεται μεταξύ δραστηριοτήτων (έργα ή ομάδες έργων) υπό την ευθύνη της ίδιας διαχειριστικής αρχής, με διαχείριση από τον ίδιο εκτελεστικό οργανισμό στον ίδιο τομέα κατά την ίδια χρονική περίοδο με βάση είτε μία απόφαση της Επιτροπής είτε διαφορετικές.

- (στ) Κατ' αποκοπή διορθώσεις είναι δυνατόν να εφαρμόζονται στην περίπτωση μεμονωμένων παραβάσεων ή συστημικών παρατυπιών των οποίων η δημοσιονομική επίπτωση δεν είναι με ακρίβεια ποσοτικοποιήσιμη – λόγω του ότι εξαρτάται από πάρα πολύ μεγάλο πλήθος μεταβλητών ή της οποίας οι επιπτώσεις παρουσιάζουν εξαιρετικά σημαντική διασπορά – για τις οποίες όμως θα ήταν δυσανάλογη η άρνηση της υπόψη βοήθειας στο σύνολό της, με εξαίρεση τις πλέον ακραίες περιπτώσεις. Τέτοιου είδους παρατυπίες τυπικά οφείλονται σε αδυναμία διενέργειας κατά τρόπο αποτελεσματικό ελέγχων για την αποτροπή ή τον εντοπισμό παραβάσεων κοινοτικών κανόνων ή όρων της απόφασης. Σε περίπτωση που προκύπτει ότι κάποια παρατυπία είναι συστημική, είναι δυνατή η εφαρμογή κατ' αποκοπή διόρθωσης μόνο στις περιπτώσεις που ερευνώνται ή, σε καταστάσεις ανάλογες με εκείνες που περιγράφονται στην παράγραφο (ε) ανωτέρω, είναι δυνατή η εφαρμογή της σε ομογενές σύνολο περιπτώσεων με τα ίδια χαρακτηριστικά.
- (ζ) Όταν προτείνει κατ' αποκοπή διόρθωση, η Επιτροπή πρέπει να εκτιμά τη βαρύτητα της παράβασης των κανόνων και την έκταση και τις δημοσιονομικές συνέπειες των τυχόν ελλείψεων στο σύστημα διαχείριση και ελέγχου οι οποίες οδήγησαν στη διαπιστωθείσα παρατυπία.
- Κατάλογος των στοιχείων των θεωρούμενων από την Επιτροπή ως βασικών και ως δευτερευόντων στοιχείων συστημάτων στο πλαίσιο της αξιολόγησης της σοβαρότητας ελλείψεων δίδεται στο τμήμα 2.2 και ενδεικτική κλίμακα κατ' αποκοπή συντελεστών για διορθώσεις στο τμήμα 2.3. Κανονικά η ίδια δαπάνη δεν υπόκειται σε περισσότερες από μία διορθώσεις.
- (η) Σε τομείς όπου υφίστανται περιθώρια διακριτικής ευχέρειας κατά την αξιολόγηση της σοβαρότητας της παράβασης, όπως σε περιπτώσεις μη τήρησης περιβαλλοντικών όρων, οι διορθώσεις υπόκεινται στους ακόλουθους όρους: σημαντική αστοχία όσον αφορά την τήρηση των κανόνων και σαφώς προσδιορισμός δεσμός με την πράξη που απολαύει συγχρηματοδότησης από την Ε.Ε.
- (θ) Κατά τρόπο διαφορετικό σε σχέση με την περίπτωση διορθώσεων πραγματοποιούμενων από το κράτος μέλος κατά τις διατάξεις του άρθρου 39 παράγραφος 1, οι δημοσιονομικές διορθώσεις που αποφασίζονται από την Επιτροπή, είτε κατά τις διατάξεις του άρθρου 39 παράγραφος 3 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1260/1999 είτε του άρθρου Ε παράγραφος 2 του παραρτήματος ΙΙ του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94, συνεπάγονται πάντοτε καθαρή μείωση της χρηματοδότησης της ΕΕ που έχει δεσμευθεί για το έργο ή την ενίσχυση.
- (ι) Ανεξάρτητα από το είδος διορθώσεων που προτείνονται από την Επιτροπή, στο κράτος μέλος παρέχεται πάντοτε η ευκαιρία να καταδείξει ότι η πραγματική απώλεια ή η επικινδυνότητα για το ταμείο και η έκταση ή η σοβαρότητα της παρατυπίας ήταν μικρότερες σε σχέση με τις εκτιμήσεις των υπηρεσιών της Επιτροπής. Όπως έκρινε το Δικαστήριο, το βάρος της απόδειξης φέρει το κράτος μέλος¹. Η διαδικασία και οι προθεσμίες παρατίθενται στο άρθρο 18 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1386/2002.

¹ Βλ. απόφαση ΕΔ, της 21.01.1999, στην υπόθεση αριθ. C-54/95, Γερμανία κατά Επιτροπής παράγραφος 35, με αναφορά και στην υπόθεση Κάτω Χώρες κατά Επιτροπής, υπόθεση C-48/93.

- (ια) Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή βασίζει τη θέση της σε γεγονότα που έχουν διαπιστωθεί και πλήρως τεκμηριωθεί από ελεγκτές άλλους από εκείνους των υπηρεσιών της, συνάγει τα συμπεράσματά της όσον αφορά τις δημοσιονομικές τους συνέπειες αφού εξετασθούν τα μέτρα που έχουν ληφθεί από το οικείο κράτος μέλος με βάση τις διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφοι 1 και 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1164/94 και του άρθρου Ζ παράγραφος 1 και 2 του παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού αυτού, τις εκθέσεις που έχουν υποβληθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 12 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1386/2002 και τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1831/94 καθώς και τυχόν απαντήσεις εκ μέρους του κράτους μέλους.
- (ιβ) Σε όλες τις περιπτώσεις διορθώσεων με παρεκβολή ή σε βάση κατ' αποκοπή, η προτεινόμενη διόρθωση υποβάλλεται σε ad hoc διυπηρεσιακή συμβουλευτική ομάδα, η οποία θα εξετάσει τα επιχειρήματα τα οποία έχουν προβληθεί από τον ελεγκτή της Επιτροπής για την εφαρμογή της διόρθωσης και θα εκτιμήσει κατά πόσον το επίπεδο είναι το δέον.

2. ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΚΕΣ ΓΙΑ ΚΑΤ' ΑΠΟΚΟΠΗ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ

2.1. Κριτήρια

Όπως σημειώνεται στην παράγραφο 1 εδάφιο στ) ανωτέρω, κατ' αποκοπή διορθώσεις είναι δυνατόν να προβλέπονται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες οι πληροφορίες που προέρχονται από την έρευνα δεν επιτρέπουν την ακριβή εκτίμηση με στατιστικά μέσα, ή με αναφορά σε άλλα επαληθεύσιμα δεδομένα, των δημοσιονομικών επιπτώσεων συγκεκριμένης περίπτωσης ή πλήθους περιπτώσεων παρατυπιών αλλά οδηγούν στο συμπέρασμα ότι το κράτος μέλος παρέλειψε να προβεί σε επαρκή επαλήθευση της επιλεξιμότητας των αιτήσεων για τις οποίες πραγματοποιήθηκαν πληρωμές.

Κατ' αποκοπή διορθώσεις πρέπει να εξετάζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει ότι υπήρξε παράλειψη διενέργειας, κατά τρόπο επαρκή, οποιουδήποτε ελέγχου ο οποίος απαιτείται ρητώς από κάποια κανονιστική ρύθμιση ή απαιτείται σιωπηρώς προκειμένου να τηρηθεί ρητός κανόνας και του οποίου η μη τήρηση θα μπορούσε να έχει ως αποτέλεσμα συστηματική παρατυπία. Επίσης οι διορθώσεις αυτές πρέπει να εξετάζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η Επιτροπή διαπιστώνει σοβαρές ελλείψεις σε συστήματα διαχείρισης και ελέγχου οφειλόμενες σε παραβάσεις ισχυόντων κανόνων και κανονιστικών διατάξεων σε ευρεία κλίμακα ή διαπιστώνει μεμονωμένες παραβάσεις. Προκειμένου να αποφασιστεί κατά πόσον θα εφαρμοστεί κατ' αποκοπή διόρθωση και, εάν ναι, με τι συντελεστή η γενική θεώρηση συνίσταται στην εκτίμηση της επικινδυνότητας για απώλεια κοινοτικών χρημάτων λόγω ελλείψεων του ελέγχου. Έτσι, η διόρθωση πρέπει να συμφωνεί με την αρχή της αναλογικότητας. Στα συγκεκριμένα στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη περιλαμβάνονται τα ακόλουθα:

- (1) εάν η παρατυπία έχει σχέση με μεμονωμένη περίπτωση, πλήθος περιπτώσεων ή με το σύνολο των περιπτώσεων
- (2) εάν η έλλειψη σχετίζεται με την αποτελεσματικότητα εν γένει του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου ή την αποτελεσματικότητα συγκεκριμένου στοιχείου του συστήματος, δηλαδή με τον τρόπο χειρισμού συγκεκριμένων λειτουργιών αναγκαίων για τη διασφάλιση της νομιμότητας, της κανονικότητας και της επιλεξιμότητας δαπανών που δηλώνονται για συγχρηματοδότηση από το ταμείο με βάση τους ισχύοντες εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες (βλέπε τμήμα 2.2 κατωτέρω)
- (3) η σοβαρότητα της έλλειψης σε σχέση με το σύνολο των προβλεπόμενων διοικητικών, φυσικών και λοιπών ελέγχων
- (4) η ευπάθεια των μέτρων έναντι διαπράξεως απάτης, ειδικότερα από την άποψη οικονομικού κινήτρου.

2.2 Ταξινόμηση στοιχείων συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου για την εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστών δημοσιονομικών διορθώσεων όσον αφορά συστημικές ελλείψεις ή μεμονωμένες παραβάσεις.

Τα συστήματα διαχείρισης και ελέγχου για το ταμείο συνοχής συνίστανται από διάφορα στοιχεία ή λειτουργίες μικρής ή μεγαλύτερης σημασίας για τη νομιμότητα, την κανονικότητα και την επιλεξιμότητα των δαπανών των δηλούμενων για συγχρηματοδότηση. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης κατ' αποκοπήν διορθώσεων για ελλείψεις σε τέτοιου είδους συστήματα ή μεμονωμένες περιπτώσεις παρατυπίας είναι χρήσιμη η ταξινόμηση των λειτουργιών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου σε στοιχεία βασικά και δευτερεύοντα.

Τα βασικά στοιχεία είναι εκείνα τα οποία έχουν μελετηθεί και θεωρούνται ουσιαστικά για τη διασφάλιση της νομιμότητας και κανονικότητας και της κατά βάθος ουσίας ενεργειών υποστηριζόμενων από το ταμείο ενώ τα δευτερεύοντα στοιχεία είναι εκείνα τα οποία συμβάλλουν στην ποιότητα κάποιου συστήματος διαχείρισης και ελέγχου και συντελούν στη διασφάλιση ότι το σύστημα διατηρεί ικανοποιητικές επιδόσεις όσον αφορά τις θεμελιώδεις λειτουργίες του.

Ο κατάλογος που ακολουθεί περιέχει τα περισσότερα στοιχεία καλών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και ορθής ελεγκτικής πρακτικής. Η σοβαρότητα ελλείψεων και μεμονωμένων παραβάσεων ποικίλλει σημαντικά και, κατόπιν τούτου, οι συγκεκριμένες περιπτώσεις θα αξιολογούνται από την αρμόδια συμβουλευτική ομήγυρη όπως αναφέρεται κατωτέρω στο τμήμα 2.4.

2.2.1 Βασικά στοιχεία για την εξασφάλιση επιλεξιμότητας προς συγχρηματοδότηση

1. Πρόβλεψη και εφαρμογή διαδικασιών για τη διασφάλιση:

α) κατά τη φάση προγραμματισμού και σχεδιασμού

- συμμόρφωσης ανάλογα με την περίπτωση, προς τους εθνικούς και κοινοτικούς κανόνες για τη δημοσιότητα, τις δημόσιες δημοπρατήσεις και την περιβαλλοντική προστασία καθώς και με τους γενικούς κανόνες και αρχές της Συνθήκης για τη διαφάνεια, την ισότητα μεταχείρισης και την αμεροληψία σε περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν εφαρμόζονται οι οδηγίες της ΕΚ για τις δημόσιες δημοπρατήσεις
- επάρκειας προμελετών και τεχνικών μελετών

β) κατά την προεπιλογή έργων για χρηματοδότηση, ειδικότερα στο πλαίσιο ομάδων έργων:

- ότι τα επιλεχθέντα έργα αντιστοιχούν προς τους στόχους και τα δημοσιευθέντα κριτήρια
- τήρησης κανόνων επιλεξιμότητας

γ) επιλογής αναδόχων / προμηθευτών σύμφωνα με τους κανόνες δημοσίων δημοπρατήσεων

2. Επαρκής επαλήθευση της παράδοσης προϊόντων και υπηρεσιών και επιλεξιμότητας δαπανών

- εκ μέρους του εκτελεστικού φορέα:

- (α) επαλήθευση της υλοποίησης των «παραδοτέων» (υπηρεσίες, εργασίες, προμήθειες κλπ.) σύμφωνα με τα σχέδια, τα τιμολόγια, τα έγγραφα παραλαβής, τις εκθέσεις εμπειρογνομόνων κλπ., επιτόπου
- (β) επαλήθευση τήρησης των όρων έγκρισης της επιχορήγησης και των διαδικασιών τροποποίησης των όρων αυτών
- (γ) επαλήθευση επιλεξιμότητας αιτηθέντων ποσών
- (δ) επαρκής εκ των υστέρων παρακολούθηση όλων των εκκρεμών θεμάτων πριν την αποδοχή της αίτησης
- (ε) τήρηση επαρκούς και αξιόπιστου λογιστικού συστήματος
- (στ) τήρηση της διαδρομής ελέγχου σε όλα τα επίπεδα από τον εκτελεστικό φορέα ή οργανισμό ή επιχείρηση που εκτελεί την ενέργεια σε ολόκληρη την έκταση του συστήματος

- εκ μέρους της αρχής πληρωμών:

Λήψη εύλογων μέτρων ώστε να διασφαλίζεται ότι οι δηλώσεις δαπανών τις οποίες πιστοποιεί προς την Επιτροπή είναι ορθές και ότι:

- α) η δαπάνη πραγματοποιήθηκε εντός της περιόδου επιλεξιμότητας που καθορίζεται στην απόφαση της Επιτροπής
- β) οι συγχρηματοδοθείσες ενέργειες έχουν όντως εκτελεσθεί

3. Επαρκείς ποσοτικά και ποιοτικά δειγματοληπτικοί έλεγχοι για έργα και επαρκής εκ των υστέρων παρακολούθηση

- (α) διενέργεια δειγματοληπτικών ελέγχων για το 15% τουλάχιστον της συνολικής επιλέξιμης δαπάνης σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του κανονισμού 1386/2002 υποστηριζόμενων από έκθεση σχετικά με την πραγματοποιηθείσα από τον ελεγκτή εργασία
- (β) αντιπροσωπευτικότητα δείγματος και επαρκής ανάλυση επικινδυνότητας
- (γ) ενδεικνύμενος διαχωρισμός λειτουργιών όσον αφορά οργανισμούς που συμμετέχουν στην εκτέλεση έργων προκειμένου να διασφαλίζεται η ανεξαρτησία
- (δ) εκ των υστέρων παρακολούθηση συνέχειας σε ελέγχους, προκειμένου να διασφαλίζονται
 - πρόσφορη αξιολόγηση αποτελεσμάτων και γνωστοποίηση παρατυπιών κατά τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1831/94
 - ανάληψη ενέργειας σε γενικό επίπεδο για τη διόρθωση συστημικών παρατυπιών
- (ε) επαρκής εξέταση όσον αφορά τη βεβαίωση για κλείσιμο στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 13 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1386/2002.

2.2.2 Δευτερεύοντα στοιχεία

- (α) ικανοποιητικοί διαχειριστικοί έλεγχοι με μορφή τυποποιημένων καταστάσεων ελέγχων ή ισοδυνάμων μέσων και κατάλληλη τεκμηρίωση αποτελεσμάτων προκειμένου να διασφαλίζονται παραδείγματος χάρη:
 - το ότι δεν έχουν για τις αιτήσεις πραγματοποιηθεί οι πληρωμές πρόωρα και ότι οι συναλλαγές (συμβάσεις, αποδείξεις, τιμολόγια, πληρωμές) είναι χωριστά αναγνωρίσιμες
 - αντιπαραβολή στο πλαίσιο του λογιστικού συστήματος δηλώσεων και καταχωρηθεισών πληρωμών
- (β) κατάλληλη επίβλεψη διαδικασίας πληρωμών και διαδικασιών έγκρισης
- (γ) ικανοποιητικές διαδικασίες για τη διασφάλιση καταλλήλως της διάχυσης πληροφοριών σχετικά με τους κανόνες της Ε.Ε
- (δ) έγκαιρη καταβολή κοινοτικής χρηματοδότησης στους δικαιούχους

2.3 Ενδεικτικές κλίμακες κατ' αποκοπή διορθώσεων

Διόρθωση 100%

Ο συντελεστής διόρθωσης είναι δυνατόν να ορισθεί σε 100% σε περίπτωση που οι ελλείψεις του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, ή κάποιας μεμονωμένης παράβασης, είναι τόσο σοβαρές ώστε να συνιστούν απόλυτη απουσία συμμόρφωσης προς τους κοινοτικούς κανόνες, καθιστώντας έτσι παράτυπες όλες τις πληρωμές.

Διόρθωση κατά 25%

Σε περίπτωση που η εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις και υφίστανται αποδείξεις για εκτεταμένες παρατυπίες και αμέλειες στην αντιμετώπιση παράτυπων ή απατηλών πρακτικών δικαιολογείται διόρθωση κατά 25%, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν λογικά να θεωρηθεί πως η ελευθερία υποβολής παράτυπων αιτήσεων αιμωρητί θα προκαλέσει εξαιρετικά υψηλές απώλειες στο ταμείο. Διόρθωση με το συντελεστή αυτό είναι επίσης σκόπιμη για παρατυπίες σε μεμονωμένη περίπτωση που είναι σοβαρή χωρίς όμως να αναιρείται η ενέργεια στο σύνολό της.

Διόρθωση κατά 10%

Σε περίπτωση που ένα ή περισσότερα βασικά στοιχεία του συστήματος δεν λειτουργούν ή λειτουργούν τόσο ανεπαρκώς ή με τόσο χαμηλή συχνότητα ώστε να είναι εντελώς αναποτελεσματικά όσον αφορά τον καθορισμό της επιλεξιμότητας των αιτήσεων ή την αποτροπή παρατυπιών δικαιολογείται διόρθωση κατά 10%, δεδομένου στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν λογικά να συνταχθεί ότι ο κίνδυνος εκτεταμένων απωλειών για το ταμείο ήταν υψηλός. Αυτός ο συντελεστής διόρθωσης είναι επίσης σκόπιμος για μεμονωμένες παρατυπίες μέτριας σοβαρότητας σε σχέση προς βασικά στοιχεία του συστήματος.

Διόρθωση κατά 5%

Σε περίπτωση κατά την οποία στις υπόψη περιπτώσεις όλα τα θεμελιώδη στοιχεία του συστήματος λειτουργούν αλλά όχι με την απαιτούμενη από τους κανονισμούς συνέπεια, συχνότητα ή βάθος δικαιολογείται διόρθωση κατά 5%, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν να συνταχθεί λογικά ότι έτσι δεν διασφαλίσθηκε σε επίπεδο επαρκές η κανονικότητα αιτήσεων και ότι ο κίνδυνος

για το ταμείο ήταν σημαντικός. Διόρθωση με συντελεστή 5% μπορεί να είναι επίσης σκόπιμη για λιγότερο σοβαρές παρατυπίες σε μεμονωμένες συναλλαγές όσον αφορά θεμελιώδη στοιχεία.

Το γεγονός ότι ο τρόπος κατά τον οποίο το σύστημα λειτουργεί επιδέχεται βελτίωσης δεν αποτελεί από μόνο τους επαρκή λόγο για δημοσιονομική διόρθωση. Πρέπει να υφίσταται σοβαρή έλλειψη συμμόρφωσης προς ρητούς κοινοτικούς κανόνες ή πρότυπα ορθής πρακτικής ενώ η έλλειψη πρέπει να εκθέτει το ταμείο συνοχής σε πραγματικό κίνδυνο απώλειας ή παρατυπίας.

Διόρθωση κατά 2%

Σε περίπτωση κατά την οποία στις υπόψη περιπτώσεις οι επιδόσεις είναι επαρκείς όσον αφορά τα βασικά στοιχεία του συστήματος αλλά υφίσταται πλήρης έλλειψη λειτουργίας για ένα ή περισσότερα δευτερεύοντα στοιχεία δικαιολογείται διόρθωση κατά 2%, επειδή ο κίνδυνος απωλειών για το ταμείο είναι χαμηλότερος και η παράβαση λιγότερο σοβαρή.

Η διόρθωση κατά 2% αυξάνεται σε 5% σε περίπτωση που η ίδια έλλειψη όσον αφορά τη δαπάνη διαπιστωθεί μετά την ημερομηνία της πρώτης διόρθωσης, που έχει επιβληθεί και το κράτος μέλος έχει παραλείψει να λάβει διορθωτικά μέτρα για το υπαίτιο μέρος του συστήματος μετά την πρώτη διόρθωση.

Η διόρθωση κατά 2% δικαιολογείται επίσης εφόσον η Επιτροπή έχει ενημερώσει το κράτος μέλος, χωρίς επιβολή οποιασδήποτε διόρθωσης, σχετικά με την ανάγκη να επέλθουν βελτιώσεις σε δευτερεύοντα στοιχεία του συστήματος τα οποία υφίστανται αλλά δεν λειτουργούν ικανοποιητικά ενώ το κράτος μέλος δεν έχει αναλάβει τα αναγκαία μέτρα.

Για ελλείψεις σε δευτερεύοντα στοιχεία συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου διορθώσεις επιβάλλονται μόνον εφόσον δεν έχουν εντοπιστεί ελλείψεις σε βασικά στοιχεία. Σε περίπτωση που υφίστανται ελλείψεις όσον αφορά δευτερεύοντα στοιχεία καθώς και βασικά στοιχεία, διορθώσεις επιβάλλονται μόνο κατά το ποσοστό που εφαρμόζεται για τα βασικά στοιχεία.

2.4. Οριακές περιπτώσεις

Σε περίπτωση που η διόρθωση η οποία προκύπτει με αυστηρή εφαρμογή των κατευθυντηρίων γραμμών του παρόντος είναι εμφανώς δυσανάλογη, μπορεί να προταθεί χαμηλότερος συντελεστής διόρθωσης. Η συμβουλευτική ομήγυρη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εδάφιο ιβ) εξετάζει προσεκτικά την αναλογικότητα των διορθώσεων.

Παραδείγματος χάρη, σε περίπτωση που οι ελλείψεις οφείλονται σε δυσχέρειες ερμηνείας κοινοτικών κανόνων ή απαιτήσεων (εκτός από περιπτώσεις κατά τις οποίες θα μπορούσε λογικά να αναμένεται ότι το κράτος μέλος πρέπει να θέσει τις δυσχέρειες αυτές υπόψη της Επιτροπής) και οι εθνικές αρχές έλαβαν αποτελεσματικά μέτρα αντιμετώπισης των ελλείψεων αμέσως μόλις αυτές εκδηλώθηκαν, ο παράγων αυτός είναι δυνατόν να ληφθεί υπόψη ως ελαφρυντικό και να προταθεί χαμηλότερος συντελεστής ή να μην προταθεί διόρθωση. Ομοίως, η δέουσα προσοχή πρέπει να δίδεται στις απαιτήσεις νομικής ασφάλειας στην περίπτωση που δεν παρατηρήθηκαν ανεπάρκειες κατά τη διενέργεια πρότερων λογιστικών ελέγχων από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

Σε γενικές γραμμές, κατά την εκτίμηση της δημοσιονομικής επίπτωσης των συστημικών παρατυπιών πριν επέλθει η βελτίωση δεν θεωρείται ως ελαφρυντικός παράγων το γεγονός ότι επήλθαν βελτιώσεις σε ατελή συστήματα διαχείρισης και ελέγχου αμέσως μετά την αναφορά των ελλείψεων στο κράτος μέλος.

2.5. Βάση εκτίμησης

Σε περίπτωση που ανάλογες περιπτώσεις έχουν εμφανισθεί σε άλλα κράτη μέλη, πρέπει να πραγματοποιείται σύγκριση ώστε κατά την εκτίμηση των συντελεστών διόρθωσης να διασφαλίζεται ίση μεταχείριση. Αυτό αποτελεί πρωταρχικό στόχο της συμβουλευτικής ομάδας.

Ο συντελεστής διόρθωσης πρέπει να εφαρμόζεται στο μέρος της δαπάνης που εκτέθηκε σε κίνδυνο. Όταν η έλλειψη οφείλεται σε παράλειψη των αρμόδιων αρχών να υιοθετήσουν πρόσφορο σύστημα ελέγχου, η διόρθωση πρέπει να εφαρμόζεται για το σύνολο της δαπάνης για το οποίο ήταν αναγκαίο το εν λόγω σύστημα ελέγχου. Κανονικά η διόρθωση πρέπει να αφορά τη δαπάνη κατά την εξεταζόμενη περίοδο, παραδείγματος χάρη ένα οικονομικό έτος. Όμως όταν η παρατυπία απορρέει από συστημικές ελλείψεις εμφανώς μακροχρόνιες και με επιπτώσεις σε δαπάνες αρκετών ετών, η διόρθωση πρέπει να αφορά όλη τη δαπάνη που έχει δηλωθεί από το κράτος μέλος αφότου η έλλειψη του συστήματος προέκυψε μέχρι το μήνα κατά τον οποίο επανορθώθηκε.

Όταν διαπιστώνονται διάφορες ελλείψεις στο ίδιο σύστημα, δεν διενεργείται συσσώρευση των κατ' αποκοπή συντελεστών αλλά ως ένδειξη της επικινδυνότητας που παρουσιάζει στο σύνολό του το σύστημα ελέγχου λαμβάνεται η σοβαρότερη έλλειψη². Οι συντελεστές εφαρμόζονται στις δαπάνες που παραμένουν αφού αφαιρεθούν τα απορριπτόμενα ποσά για μεμονωμένους φακέλους. Στην περίπτωση που το κράτος μέλος δεν εφαρμόζει κυρώσεις προβλεπόμενες από την εθνική νομοθεσία, η δημοσιονομική διόρθωση πρέπει να ανέρχεται στο ποσό των κυρώσεων που δεν έχουν επιβληθεί, με προσαύξηση κατά 2% για τις αιτήσεις που απομένουν, δεδομένου ότι η μη επιβολή κυρώσεων αυξάνει τον κίνδυνο υποβολής παράτυπων αιτήσεων.

²

Βλέπε και τμήμα 2.3. (διόρθωση κατά 2%)